

TIDEVARVET



Vad har hänt?

SKOGSKONFLIKTEN KOMMER NU ATT FORTGA. för obestämd och antagligen ganska lång tid framåt, eftersom medlingsförsoken definitivt strandat redan på den stora principfrågan om kollektiva avtal eller icke i skogsarbetet. Arbetsgivareparten, de båda skogsägande trävarubolagen, ha utgivit en diger kommuniké om den ekonomiska olämpligheten för dem av kollektivavtal i sådana skogar och skogsdrivningar som deras. Däri må ligga något, men hur lång kommunikén än var, fanns det ingenting i den som motsade vad vi i förra numret nämnde om den rekordartat låga betalningen till bönderna för deras huggning, skjutshällning och körning. Om något löfte att rätta till detta fel hade lämnats redan i början av förhandlingarna, är det möjligt att denna beklagliga konflikt kunnat undvikas trots bonde- och arbetarepartens gamla, tålmodiga önskan om kollektivavtal.

FOLKPARTIETS MOTION OM ARBETSPRED kom både som ett lämpligt apropos till skogskonflikten och som ett även i övrigt mycket befoget förslag just i vårt land. Sverige står alltför ofta med i främsta ledet ifråga om genom arbetskonflikter uppkomna förluster. Genom en lag som gav regeringen fullmakt att i vissa för samhället och landet betydelsefulla fall »förbjuda tvistande part att vidta eller utvidga arbetsinställelser», skulle mycket vinnas men säkerligen ingenting förloras för någon part, i reda penningar räknat.

FRANKRIKES HUNDRADE REGERING — sedan den s. k. tredje republikens kom till 1871 — har börjat sin verksamhet, med Sarraut som chef och Flaudin som utrikesminister. Man undrar nu först och främst om denna dess verksamhet skall få fortgå i 100 timmar eller möjligen 100 dagar, innan nästa vakthytte åger rum. Därnäst undrar man särskilt, om utrikespolitiken skall fortgå i egocentricitetens och militäralliansernas tecken — vilka saker beröras i en särskild artikel i detta nummer — eller om blicken skall kunna vidgas till att finna intresse även för andra länders och folks säkerhet, för den kollektiva säkerheten.

MEDELANDEN FRÅN ABESSINISKA KRIGET äro strategiskt otydliga och motsägande men fruktansvärdt tydliga i ett avseende: som vittnesbörd om det förtvivlans raseri, med vilket man strider från båda håll, under kamp mot umbäranden och naturens makter, under strömmar av blod, under fullkomlig skoningslöshet. Det gäller säkerligen en ömsesidig kamp att hårdha och förhärda sig till det yttersta.

EN GIGANTISK FRAMSTÖT I KAPPRUSTNINGEN tar under tiden gestalt över hela världen. En översikt däröver kommer att lämnas i nästa nummer. Men det väsentliga är frågan: Var skall det sluta?

Veckovakten

Romain Rolland — Åborätten världens samvete. inför praktiken.



Revolutionen är inte ett visst partis egen- dom. Låt oss höja kravet att innanför revolutionens ramar fria människor.

ROMAIN ROLLAND

Europas samvete, ja, »världens samvete» har man länge kallat den man, vars 70-årsdag infaller i dessa dagar.

Från fädernet har denne diktare och kämpe fått det revolutionära lynnet i arv, från modernet den religiösa grundtonen. Även kärleken till musiken är medfödd hos honom. En upplevelse, som skakar hela hans inre människa under ungdomsåren, är läsningen av Tolstoj's kamprop: »Vad skola vi göra?» I sin inre nöd och tvekan, om han verkligen måste välja mellan kärleken till konsten och kärleken till mänskligheten, skriver han till Tolstoj själv. Denne svarar den unge, obekante studenten — i ett 38 sidor långt brev av den 14 oktober 1887 — och visar honom att endast den konst har ett berättigande, som förenar människorna. Inte kärleken till konsten utan till människorna bör vara drivfjädern i allt vårt handlande. Dessa Tolstoj's ord blevo avgörande för Rollands framtid.

Vänskapen med den då 70-åriga Malvida von Meysenbug fick även stor betydelse för hans utveckling. Tack vare ett resestipendium fick han vistas två år i Rom, där Malvida von Meysenbug, fö-

fattarinna till En idealists memoarer, levde. I sitt förhållande till Richard Wagner, Mazzini, Nietzsche m. fl. visar hon sig mäktigt vänskapena svåra konst, men kanske främst i sin moderliga kärlek till den unge Rolland. I sin skrift *Den eviga Antigone* bekänner denne, att hans mor och Malvida von Meysenbug varit inspirationskällorna till hans Antigonegestalt. Efter återkomsten till hemlandet framgick genom sammansmältningen av hans två huvudintressen, musik och historia, hans föreläsningar i musikhistoria i Sorbonne. Som helguten diktare framträdde han också tidigt. För att i handling kämpa mot sin samtids moraliska korruption, ger Rolland, liksom hans vänner, under ett tiotal år ut sina verk — hela *Jean Christoph*, *Beethoven*, *Michelangelo* m. fl. — utan att erhålla ett öre i honorar. Och vilket mod allt fransmannen Rolland i en tid, då nationalismens vågor gingo höga efter nederlaget mot Tyskland 70—71, vågar göra sin *Jean Christoph till tysk!*

Yttre framgång vann han kort före krigsutbrottet, tidigt nog för att han (Forts. å sid. 4.)

Elisabeth Nilsson:

Såsom tidigare i denna tidning har om- talats, har Svenska Kvinnors Vänsterförbund och Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund såsom gåva av fröken Elisabeth Tamm, Fogelstad, fått mot- taga cirka 100 tunnland åker prima jord i ändamål att denna areal skulle överlämnas till Kungl. Maj:t och Kronan för att sedermera uppdelas i fem lotter om cirka 20 tunnland vardera, vilka lotter skulle upplåtas med åborätt åt jordbruksarbete kunniga, därtill lämpliga personer. Denna överlåtelse har skett, och Kungl. Maj:t har emottagit gåvan.

Ågolotterna äro utstakade och dessas avskiljande från huvudgården håller nu på att verkställas. De borde således vara färdiga till upplåtelse och bebyggelse redan denna vår.

Ändamålet med denna gåva har varit tvåfaldigt:

1. att få den genom lagen av den 4 juni 1926 stadgade åborätten prövad för att därigenom få en på erfarenhet grundad uppfattning av dess framtida värde, och

2. att i den mån det är möjligt skaffa hjälp åt några arbetlösa, för sådant arbete lämpliga personer.

Det har visserligen från ledande håll repts vissa svårigheter att få den upplå-

ta jorden uppdelad i fem lotter om cirka 20 tunnland vardera, då man har den uppfattningen att denna areal skulle vara alltför liten för en familjs uppehälle. Gävogivaren har med erfarenhetens rätt förmenat att arealens storlek måste bero på jordens kvalitet och att denna innebär en garanti för att en så pass liten lott som 20 tunnland är tillräcklig, så mycket mera som man synes ense om den uppfattningen att 20 tunnland väl kan brukas med en dragare under det att för större areal fordras antingen flera dragare eller och att lejd hjälp måste anlitas. Ingenting av dessa alternativ anser man kan vara ekonomiskt lönsamt och slutligen har man överenskommit om att den föreslagna uppdelningen skall ske i enlighet med givarnas önskan.

Avgälden är genom vederbörande fastställd.

Nu gäller det således först bebyggelsen och penninganskaffningen härför. Egnahemsnämnden har enligt beslut intet principiellt att invända emot att bevilja lån på vanliga villkor till åborättssparanter.

Det gäller nu för intresserade personer att anmäla sig för erhållande av en åborätt och för brukning. För reflektanter (Forts. å sid. 4.)

Den lille flygaren.

Den betydande plats, som upptages av krigsskildringar i biografernas barnprogram, har väckt en stark opposition som tagit sig uttryck i de senaste veckornas pressdiskussion. Medan de ledande inom filmens värld förklarar att krigsbildernas förekomst saknar betydelse och inte inverkar på barnen i någon riktning, har föräldrar och uppfostrare hävdats en motsatt ståndpunkt.

Ett barn, som gång på gång i biografernas veckorevyer, bland bilder från furstebällor, skidåvlingar eller fotbollsmatcher också får en glimt av den militära verksamheten i Abyssinien, måste få den föreställningen att kriget helt naturligt ingår i de storas värld, som fotboll gör det, som bröllop och begravnningar. Det kommer så småningom att vanemässigt godtaga krigsbegreppet, även om reaktionen mot dödadet i början varit hättig och omedelbar.

En sådan begreppsfrskjutning har jag kunnat följa på nära håll hos min fem- årige son. De senaste månadernas händelser har nått honom genom de illustrerade tidningarna. I dem fick han se de första krigsbilderna: I kanon, tanks, kulspjut och soldater med gevär. Av alla svar på alla frågor fick han klart för sig att människorna i fabriker gör kanoner och kulspjut för att skjuta ner hus och döda varandra. Det var obehagligt för honom, och hans frågor blev allt svårare att besvara.

— Säg, hör du, men varför dödar människorna varandra? Ska dom sen ligga ute alldeles ensamma med kappan och kängorna på?

Hans ängestfulla och undrande frågor avlöstes så småningom av frågor av mera teknisk natur. Han hade givit upp försöken att förstå, och lyckats glömma eller tränga undan det oroande och hemska sambandet mellan död och krig. Kriget var tydligen något som måste finnas, nu gällde det närmast att reda ut hur stora kanonerna kunde vara, hur många meter de kunde skjuta med »så här» stora kulor,

och om en enda bomb från en flygmaskin skulle räkka för att få vårt hus att flyga i luften.

Eftersom han bestämt skall bli flygare när han blir stor, satte bombardemanget vid Dolo, som han naturligtvis hörde talas om, ny fart på hans intresse. Han bytte ut en leksakstraktor mot en flygmaskin, och började rusa omkring i rummet och släppa ner bomber.

För att motverka effekten av tidningarnas bildreportage och samtidigt göra det möjligt för honom att tillfredsställa sin äventyrslyst som flygare, visade jag honom på andra möjligheter att utnyttja maskinen. Vi lekte om hans bombflygplan till ambulans, stationerade den vid ett tändstickslasarett och därifrån gjorde han sedan sjuktransportflygningar med svåra landningar i obygd. Han skötte sitt nya flygryke ivrigt och exakt, och gick helt upp i leken.

Både uppkomsten och förändringen av den ursprungliga bombflygarens berodde på inflytande utifrån, och de flesta barns stora mottaglighet för intryck av alla slag skärper föräldrars och andra uppfostrande faktors betydelse och ansvar för den uppväxande generationens mentalitet.

F. G.

Ruth Hamrin:

För vårt gemensamma bästa

Ur årets motionsflod.

Det finns flera rekordsiffror i riksdagstrycket i år. En del beror på de stigande konjunkturen, andra på valåret. Budgeten slutar på 1,167 milj., den högsta siffra som någon gång förekommit i en svensk statsverksproposition och 111 miljoner större än den riksstat vi nu lever efter. Inkonsterna ha kraftigt ökat, redan enligt de ansvariga verkens egna beräkningar, stigit ytterligare genom riksräkenskapsverkets överslag och nått sin kulmen genom finansministerns optimism. Genom hans alltför stora optimism, anser oppositionen, som människor likt ytterst ogärna unnar honom hans goda tur. Oppositionen har räknat ut, att finansministern beräknat våra gemensamma inkomster till 32 miljoner mer än de verk gjort, som skola leverera miljonerna.

Utgifterna visa också rekord. Samtliga huvudtitlar ha ökade slutsummor. Den största ökningen faller på socialdepartementet och försäkras av den nya folkpensioneringen. Till arbetslöshets- hjälp har regeringen däremot begärt endast 20 milj., A. K. 32. På fjärde huvudtitelns sista sida — den om vår krigsberedskap — står 126,041,200. Det är om frågan, hur mycket den siffran skall ökas, som riksdagskampen i år kommer att stå. All den skall ökas, tycks alla vara överens om. Skatteskänkningen på 20 milj. är kanske menad som plåster.

Antalet väckta motioner slår likaså rekord. Det var bara att vänta. Vi har ju valår. Tidevarvet har varit med om att samla, blåddra i och granska omkring 400 motioner — det var i början av dess livstid — nu är vi redan uppe i 920. De beröra alla tänkbara mänskliga proces-

(Forts. å sid. 2.)

AB. Sthlms Tillskärareakademi
Drottninggatan 71 A, STOCKHOLM.
Tel. 21 33 10. Sveriges äldsta stats-
understödda tillskärarskola för herr-
o. damskräddare under yrkeskontroll.
Begär prospekt.
Mönster med vidstående varumärke
garanteras för god passform.
Begär prislista.

TIDEVARVET

Radikal
politisk
vecko tidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Ut kommer varje helgfri lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f. m.
**För havandeskapet och
dess sjukdomar.**
För medellösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik i Sabbatsberg.

Mottagningsstider: Onsdagar kl. 6—7 e. m.
Lördagar kl. 9—10 f. m.
Läkare: Doktor Gerda Kjellberg.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ögön. värek.
Tel. 778 24.

Per-Einar Fryklöf

TANDLÄKARE
Sven Rinnansgatan 3, 3 tr.
(Norr Mälarsstrand 78.) Mottagn. kl. 12.30
—1.30, 6—7 e. m. samt telefon 53 42 46.
Låga taxor. Kostnadsfri rådgivning.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådgivning även pr
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsg. 16, 4 tr. (hise)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Centralbadets damfriserier

rekommenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Föreklassig.

Uno Oldenburg :ior

Jur. Kand.
Drottninggatan 4, tel. 21 30 44.
Alla slags juridiska uppdrag: Rättegån-
gar, skilsmässor, boskilling, äktenskaps-
förord, bouppteckn., testamenten.

Märta Armfelt

Generalagent i Skandia

Kostnadsfri rådgivning daglig-
gen 12—1 i Skandias huvud-
kontor, Myntorget 1.
Tel. Namnrop Skandia-Freja.

Specialitet:

Pension-, livränte-, liv- och sjuk-
försäkring.

Arméhanddukar 86 cm.

läng, billiga, färdiga, med häpnad värdigt
utstyckta, passande till såväl köks- som tillhand-
dukar, pris endast 6,50 pr duss. Obs! 3 duss.
fraktfritt.

Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

Kamfer-inpackning

den nya behand-
lingen med de
goda resultaten
för avmagr. o.
reum. åkommor.
INSTITUT ANITA
Birgerjarlsgr. 8 62 94 99.
60 97 97.



Den 1 Febr. 1936

Utan dem komma vi aldrig därhän...

De »opolitiska» kvinnoföreningar-
na utlyste ett opinionsmöte på Kon-
serthuset till den 30 januari för att
flera kvinnor skola inväljas i riks-
dagen. Skrivelser ska tillställas par-
tistyletserna härom och avskrifter
(varför avskrifter?) sändas till de
politiska kvinnoorganisationerna.

Beträffande själva saken ha de
opolitiska kvinnoföreningarna natu-
rligtvis alldeles rätt. Det är ju själv-
klart, att det behöves många fler
kvinnor än hittills i riksdagen. Det
är nödvändigt för samhället. Och
att, som nu, säga att kvinnorna inte
duga, är ju omöjligt att veta, då ett
sådant fåtal varit med. Det är också
alldeles riktigt, att det är kvinnorna
själva, som ska vara med och verka
för sitt medarbetarskap. Frågan är
bara, hur det skall gå till. Det är
inte sagt att opinionsmöten och väd-
jan till männen är det sätt som har
den största påföljden.

Männen kunna svara: »kvinnorna
ha ju rösträtt. Om de ha intresse,
varför skaffa de sig inte de platser
inom det allmänna som de önska.»
— Detta är så tillvida riktigt, att röst-
rätt ger all teoretisk makt. Men
varken män eller kvinnor ska inbill
kvinnorna, att rösträtt är allt, det
fordras även förmågan att ointet-
göra konsten att förhindra att röst-
rätten leder till önskat resultat. Och
därtill en plötslig kunskap att bruka
maktan.

Det är således berömvärdt av de
opolitiska kvinnorna — flertalet
medlemmar av de neutrala förenin-
garna tillhöra naturligtvis även nå-
gon av de politiska, men att handla
som opolitisk ställer så mycket min-
dre krav, det fordrar ej att stå för
en åsikt — att arbeta för de politiska
kvinnorna. Men det förefaller, som
om de ginge en lång och besvärlig
omväg. Då man har rösträtt och vill
att kvinnorna ska vara med i politi-
ken, varför inte gå in i de politiska
kvinnoorganisationerna och därige-
nom höja kvinnornas politiska in-
tresse i stället för att gå till männen
och be dem »hjälpa» kvinnorna?

Kvinnornas politiska intresse kan
aldrig höjas och utvecklas annat än
genom de politiska kvinnoorganisa-
tionerna. Män och kvinnor ska ar-
beta tillsammans. Det ska de, men vi
ha inte hunnit dit än, och vi få ej
glömma att de politiska kvinnoorga-
nisationernas uppgift är oundgänglig.
Utan dem komma vi aldrig därhän,
att män och kvinnor arbeta samman.

Bagarstugan

HORNIGATAN 37 Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 ... 73 37
GOTGATAN 82 ... 333 90

Folkräkning och yrkesarbete.

Genom radiotal av överdirektör
Höijer klagjordes härom kvällen
den närmare innebörden av den myc-
ket omtalade extra folkräkningen.
Syftet angavs av honom vara det att
uttröna i så stor utsträckning som
det på denna väg är möjligt varför
barnantalet sjunkit så ofantligt lågt
som det gjort. Som synnerligen
önskvärdt påpekade talaren att belysa
den viktiga frågan om den inverkan
hustrurnas yrkesverksamhet kan ut-
öva på barnantalet och omvänt.

Denna undersökning kommer med
all säkerhet och efter vad man redan
vet genom förut utförd statistisk be-
räkning i mindre skala att kunna på-
visa ett samband mellan yrkesarbete
och födelseiffror ligger det snubblan-
de nära till hands att ganska osym-
patiska och i längden även verkningslösa
medel komma att tillgripas.

Vill man med utgångspunkt av ett
sålunda konstaterat faktum sederme-
ra till varje pris få fram hastigt öka-
de födelseiffror ligger det snubblan-
de nära till hands att ganska osym-
patiska och i längden även verkningslösa
medel komma att tillgripas.

Man behöver kanske ej ta på all-
var det av en ledamot i befolknings-
kommissionen framkastade förslaget
om dubbel rösträtt för familjeförör-
jare, vilket förslag påminner om de
italienska gossar som få rösträtt vid
18 år om de redan då äro gifta och
ha barn.

Men det kan ej nekas till det ordet
»fortplantningsskyldig», ännu så länge
blott använt i vår tid i tysk förel-
slagen lagtext, börjar sväva i luften
även här.

Och då har man beträtt farliga stig-
gar och vägar. Och man har allt
för litet beaktat den utvecklingskris
vi i fortplantningsavseende genom-
går i vår tid.

Födelsekontroll genom den ena
eller den andra metoden kom först
till användning i bildade och ekono-
miskt välutvecklade samhällslager,
där man ej ur religiösa eller mora-
liska principskäl tog avstånd från
varje art av barnbegränsning. Men
man har redan sett hur en viss om-
svängning ägt rum och att i stället
en viss barnökning sker parallellt
med inkomstökningen.

Födelsekontrollens kunskaper ha
gått vidare till andra samhällslager.
Som dessa äro betydligt talrikare
än de äro åstrammningen starkare i
födelseiffrorna. Och bristande kun-
skap om barnsystemets olämplig-
het har kanske bidragit till att det
så ofta förekommer. Men även ifråga
om dessa samhällsskikt torde en om-
svängning hålla på att ske och man
kan vänta att födelseiffrorna komma
att stiga.

I fråga om yrkesarbetande och
icke yrkesarbetande kvinnor är det
vidare uppenbart att möjlighet till
kunskap i födelsekontroll lättare var-
rit tillgänglig för yrkesarbetande
kvinnor än för de enbart i hemmen
arbetande. Dessa leva betydligt mer
avstängda än de yrkesarbetande från
vanliga kunskapskällor. Men lust

För vårt gemensamma bästa Ur årets motionsflod.

(Forts. fr. sid. 1.)

ser, förnödenheter, glädje- och sorgeäm-
nen; arbetstvister, ofodrade hattar, spädbarn
och ohyra. Låt oss nu mot bakgrunden
av denna korta sammanfattning göra ett
högst subjektivt och godtyckligt plock i
årets motionshög, för överskådlig-
hetens skull under rubrikerna:
näringslivet; folkhälsan; krigsberedskapen
samt arbetsfreden och den medborgar-
liga trivseln.

Vårt näringsliv.

Statsstöd åt näringslivet på alla områden
är numera en självklar sak. Frågan är
endast, på vad sätt och i vilken omf-
fattning det skall placeras. Regeringen
har framlagt proposition om inköp av
gatsten för statens räkning till ett belopp
av 2 mil. Ändamålet är att lindra ar-
betslösheten i stenhuggerdistriktet och
bereda arbeten åt en del av de 3,200 ar-
betslösa där. Det lär redan finnas myc-
ket gatsten lagrad, men sten häller som
vål är. Arbetslösheten motiverar också
inrättandet av särskilda praktiska verk-
stads skolor för ungdomen.

Regeringens utredningar om monopol
på kaffe, bensin etc. har stimulerat hö-
gern att väcka motion om att beslut om
infröndat av nya monopol skall göras
till grundlagsfråga och alltså kräva två
riksdagars likalydande beslut. Man fruk-
tar för att en tillfällig riksdagsmajoritet
skulle kunna utnyttjas för att skapa ett
monopol, som folkets flertalet skarpt re-
agerar emot — anse motionärerna.

Samarbete för allas gemensamma bästa,
det är ett tidsord, som även en bonde-
förbundare måste stava på. Herr Heiding
har besinnat dess kraft på fiskerinarin-
gens område och väckt motion om en lag-
ändring, så att tillkomsten av gemensam-
hetsfiskens underlättas (37, 1). Det är
lönöst för den enskilde fiskevattensdel-
ägaren att offra något för fisket, emedan
detta i de flesta fall kommer alla tillgodo
lika mycket som honom själv. Och det
vill ju ingen människa! Därför kräver
tiden, dels bildande av fiskevårdsföreningar,
dels åstadkommande av gemensamhets-
fiskens för att inte alla våra sjöar
snart skola stå tomma på fisk.

Fiskerinarängen är över huvud taget av
stor betydelse för vår folkförsörjning,
men befinner sig nu i ett svårt trångmål.
En utredning om dess ekonomiska läge,
begäres i en annan bondeförbundsmotion
(36, 1). Denna utredning skulle bland
annat omfatta en översikt över fiskets
ekonomiska betydelse för vår folkförsör-
jning, en undersökning av priserna för
fiskarne, mellanhanderna och konsument-
terna, avsättningsförhållanden, transport-
och iraktförhållanden, fiskimporten etc.

eller olust ifråga om barnalstring är
i bägge kategorierna densamma. Ät-
minstone efter min erfarenhet. Det
måste därför vara farligt att grunda
ingripande åtgärder på siffror och
uppgifter från denna övergångstid.
Möjliggör moderskapet för dem som
det så önskar — och det blir alltid
flertalet — men låt oss slå vakt om
frivilligheten. Ty endast det frivil-
liga, önskade moderskapet är sam-
hället liksom den enskilde värdigt.
A. N.

Likas vill motionärerna framhålla bety-
delsen av olika fiskevårdande åtgärder.
En motion med samma syftning kommer
även från socialdemokratiskt håll (79 och
80, 1).

Att det är något fel på fiskens prissätt-
ning under dess gång från fiskerifartyget
till husmodern, det är ganska säkert. När
makrillfiskaren får 7 öre kg, kan en hus-
modern i en mellansvensk stad få betala
minst 60 öre för makrillen. (Artikelför-
fattarens anmärkning.)

Tullmotionerna flöda ymnigare för valt
år. Det står icke till att räkna dem alla
— tull på tofflor, på hattar, rostat och
orostat kaffe, zink, fonsterglas, presen-
ning, kappsäcksläs etc., etc. Och tull på
utlämningar! Ty så får man ju nästan
benämna högerns stora motioner om
skärpning av kontrollen över framlings-
invasionen i riket och revision av bestäm-
melserna angående utlämnings rätt att här
i riket idka handel och driva näring m. m.
(32 och 33, 1).

I främlingskräckens tecken.

I dessa motioner redogöres först för
invandringen till Sverige och påpekas den
bristande kontroll över invandrarna,
som förefinnes till våra gränsgatorna.
»De beryktade skandinavångarna vid
Öresundskusten finnes alltjämt. Även om
deras existens till stor del är beroende på
önskan att underlättas den dansk-skånska
trafiken, råder det intet tvivel om att vid
dessa ingångar, där inga legitimations-
handlingar fordras, det även inpasserat
åtskilliga tivelaktiga och föga önskvärda
element.» Motionärerna ta även di-
rekt sikte på judeinvandringen från Tysk-
land och pekar på den enligt deras mening
förelöftliga faran av att dessa få
för stort inflytande inte minst på vårt
näringsliv. Likaså frukta de för att be-
viljandet av svenskt medborgarskap till
utlämning sker alltför rikligt. (Det
sker som bekant numera åt den som bott
i landet i minst 5 år, skött sig klander-
fritt och försörjt sig redligen.) I motio-
närernas kläm ingår dels skärpt kontroll
över framlingsinvasionen, dels en centra-
lisering av kontrollväsendet, dels ökat
passiveringsvård och dels skärpning av
straffbestämmelserna för underlåtenhet
att fullgöra den stadgade anmälnings-
plikten. (Denna anmälningsplikt är redan
nu så bjudande, att exempelvis en
svenska, gift med en utlämning och ut-
ländsk medborgare, men bosatt i Upp-
sala, inte får resa till Stockholm och
handla utan att anmäla sin resa till poli-
sen för varje gång!) Vidare begäres i
högerns andra motionskläm en genomgå-
ende revision av alla gällande bestämmelser
angående utlämnings rätt att vistas
i riket, att driva handel eller idka näring,
en skärpt kontroll över utländska han-
delsresande och en åstramning i bevil-
jandet av svenskt medborgarskap åt ut-
lämning.

I samma främlingskräck har en an-
nan högermotion väckts för att begränsa
antalet utländska studenter vid våra uni-
versitet. På denna begäran har från
akademiskt håll redan svarats, att fruk-
tan för de utländska studenterna är be-
tyddigt överdriven. Sverige har råd att
ta emot dem och bete sig höglivt mot
dem, det enda man i så fall möjligen kunde
önska var, att deras betyg formulera-
des så att dessa hindrade dem att här i
landet draga förvärfvärdig fördel av sin
avlagda examen.

Mot bakgrund av dessa högermotioner

REISEN Modärnst. Vackraste läge. Rum fr. 5: 50.

Hotell o. Restaurant, Skeppsbron 12, Stockholm. Dir. S. A. R. A.

Vävskolan med mönsterritning och heminredning.

Fortbildningskurser: Komposition med provvävning. Färglära med naturstudier.
Materiallära med handspinning. Heminredning med planritning och komposition
av textilier. Nybörjarkurser för hemvävd, yrkes- och pedagogisk utbildning.
Skolhem med billig pension. Tel. 234. Sigtuna Vävskola. Mary van Rijswijk.

Hälsan, viktigt av allt.

Värda Eder hälsa. Effektivt behandlas gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, rubo-
ningar i ämnesomsättningen m. fl. sjukdomar enligt Skodsborgsmetoden på
Stockholms Fysikaliska Kuranstalt.

Tel. 62 54 44. Humlegårdsg. 18. Tel. 61 06 78. Moderata priser. Begär prislista!

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESHANDL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK A.-B.

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta.

Grundat 1865.

Elin Wägner:

Skräcken sitter ordförande.

För några dagar sedan lästes i tidningarna följande formel för det tyska nationalhushållet:

Vi kunna undvara smör men icke kanoner.

Om någon ville sammanfatta remissdebatten i svenska riksdagen lika kort skulle det heta:

Vi kunna undvara barn, men icke kanoner.

Varpå svaret blir: ja, i så fall får ni också undvara barn.

Ingen har sagt så. O nej. Men i en av Stockholms stora dagliga tidningar stod det om budgetförslaget ungefär så här: inga extra anslag varken åt försvar eller befolkningspolitiska ändamål. I fråga om försvaret är detta beklagligt.

Och för övrigt: de stora replikerna mellan folket och dess representanter, de nå aldrig upp till ordens nivå.

Och det är föruftiga, verklighetsbetonade, livsbejakande, ansvarsmedvetna, framför allt ansvarsmedvetna män som resonerar så. De måste. Varför? Emedan de äro omgivna av faror och fiender.

Skräcken sitter ordförande vid deras överläggningar.

Det var skräcken som skötte klubban vid flottkonferensen innan Japan lämnade den, då de övriga makterna inte ville anta dess formel: en gemensam övre gräns för allas flottstyrkor. Så är det i kanske ännu högre grad efter Japans försvinnande. De karska engelska uttalandena om att det egentligen var bra att få fria händer mot Japan som ändå knapp kan rusta mer än det nu gör, de lura ingen. Inte heller England kan rusta mer än till en viss gräns, och som det medgivit Tyskland att på ett visst avstånd följa det uppåt i flottstyrka, så blir nyttan av dess egen stegring, ifall det illa närda Tyskland kan orka följa, minimal. Man brukar uppdelat Jordens länder i de som injaga frukten och dem som hysa den. Detta är alldeles säkert fel. De angripande, fredsbrytande staterna såsom Japan skapa sig ur sina egna segrar en fruktan som driver dem vidare till nya erövringar.

Japan kanske inte fruktar de oljebestsittande länderna, emedan det räknar med att deras snålhet är stor nog att förse



Den verkliga ordföranden vid flottkonferensen i London är: Skräcken.

Japan med den olja det behöver till och med för att lagra för krigsbruk. Men det fruktar Kina och det är ett av motiven för att det ständigt går vidare in i Kina. Från Amerika komma ofta underrettelser om den energi och målmödetenhet varmed Kina skaffar sig en flygflotta och utbildar skickliga flygare, och man kan på goda grunder förmoda att Amerika här väl reda på saken. Japan är lika sårbart som vilken västerländsk stormakt som helst. Om Kinas nationalreglering bemannar en bombflotta med män redo att dö för sitt land, så kan den överkräva de stora japanska industricenterna. Detta kanske aldrig kommer att hända, men japanerna fruktar att det kan hända, och då de nu annektera nya provinser i Kina lägga de en buffert mellan de kinesiska flygbaserna och sitt eget land och dess vapenfabriker.

Frukten sköter säkert klubban även i de japanska ministerråden. Och vem var det som klubbaste den franska deputeradekamrars beslut härom dagen att lämna ett anslag på 1,700 miljoner francs till allmänna arbeten för luftförsvaret som det hette i TT:s formulering. Frukta-

Från Newyorktidningen Current History tar jag u. p. a. det meddelandet att Paris redan skaffat 27,000 bombsäkra skyddsrum, vilket skulle räcka för två tredjedelar av dess befolkning. Man vill

vände smör i stället för margarin. Det vore skända att vidare utlägga denna motion.

Vår folkhälsa.

Det höjda familjebudgeter för beredande av billiga hyresbostäder åt mindre bemedlade barnrika familjer från 500,000 till 650,000 är hittills det mest påtagliga beviset för regeringens intresse för de »myrdalska frågorna». Men naturligtvis kommer det mer! I viss mån kan också 5 milj. för bidrag till främjande av bostadsbyggnad på landsbygden räknas dit. Denna summa föreslås i motion av herrarna Olsson i Ramsta och Osberg skall höjas till 10 milj. -Den som deltagit i hälsovårdsnämndernas inspekterande och övervakande arbete», säger motionärerna, »ser att behovet fortfarande är skriande. Dessa osunda bostäder äro ett oting, som snarast möjligt bör försvinna.» Herr Ström och hans partikamrater yrka också, att anslaget till kapitalökning för länelofonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer, som regeringen föreslagit till 15 milj. fördelade på vissa år, skall höjas till 25 milj. och att länelofonden för bostadsbyggnad i städerna skall höjas från 3 till 6 milj.

En motion om semesterhjälp åt behövande mödrar med minderåriga barn är väl värd att uppmärksammas (18, 11). Den är väckt av fröken Welin, fruarna Ruth Gustafson och Vira Eklund m. fl. Den går i korthet ut på en begäran om undersökning, om inte medel till en dylik semesterhjälp skulle kunna utgå från den allmänna kapitalstarka allmänna arvsvonden, vars egentliga syfte är främjande av barns och ungdoms vård och fostran. Då denna svårigen med framgång kan bedrivas av utpinade och sönderarbetade mödrar, bör en sådan hemställan inte gå lång-

knappast tro det, men vad man ju vet, är att Frankrike gjort hela sin gräns mot Tyskland till en sammanhängande kedja av bombsäkra skyddsrum för militär och vapen.

Det har sagts att när jordens män väl utrotat varandra, med kvinnor och barn, då blir det deras övermän i att bygga bombsäkra skyddsrum, nämligen de blinda termiterna, som få sin chance på jorden. Men Maeterlinck säger i sin bok om termiterna något ännu värre: akta er människor, säger han, så ni inte gör er själva till termiter!

Maeterlinck var i sanning i den stunden en profet.

Den gangen då jag läste de orden och plötsligt såg den mänskliga termitvärlden för mig, var det väl ännu ingen som ens drömde om 27,000 bombsäkra skyddsrum i Paris. Är denna underrättelse riktig, och det är betecknande att den i alla fall cirkulerar, så ha vi ju termitstaden redan klar, och då kunna vi räkna ut att det cementproducerande Sverige även skall kunna göra exemplen efter.

Bara på ett enda år har den nya termitmentaliteten gjort stora framsteg i Sverige. Det har utbildat sig en särskild jargong för den, lugn, saklig, grå, ful och bombsäker som cement. Ingen uppörthet, ingen indignation när man diskuterar flynggrepp över Stockholm. O, nej. Det skulle tyda på dåliga nerver, ty med dåliga nerver menar man nerver som reagera i motsats till andra ledningar, vilka kallas dåliga om de inte förmedla den ström man släpper på. Så kan därför en tidning med största saklighet intervjua Ragnar Östberg om vad han säger om Stadshusets farliga läge invid järnvägsbron, som anses bli första målet för ett flynggrepp. Och Ragnar Östberg svarar: »det har jag inte tänkt på». Det är ett betecknande svar, ty på den tid då Östberg valde ut plats för sitt stadshus och undfick idén om dess silhuett voro ännu icke ett fredligt lands och en öppen stads alla hjärnor omställda att beräkna varje handling, företag och idé ur synpunkten av kommande luftanfall. Tornens och spirornas tid led mot sitt slut, men man hade inte insett det. Nu har man insett det. I morgon komma arkitekternas fantasier att röra sig i den katakombartade stilen och nu skulle vi få ett stadshus med en sådan nedgång som nu pryder Normalmorg.

Barnhem på krutdusk var rubriken på en artikel i Aftonbladet re utanför fondens syften än att semesterhjälp skulle kunna utgå därifrån.

Vår krigsberedskap.

Högerns samvete har bjudit den att inte invända den bebådade omorganisationen av militärväsendet. Partiet har velat hejda »förvittringens» mot den nuvarande organisationen och hålla den »livskraftiga» och för det ändamålet begärt 18 milj. utöver försvarsministrens förslag. Detta har i förbigående sagt inte väckt större uppmärksamhet — man går ju i väntans dagar — annat än med avseende på Gotland, vars krigsberedskap stärkts. Av högerns 18 milj. skall något över 5 gå till anskaffande av bomb-, torped- och tårspanningsplan.

Det frivilliga skytteväsendet har regeringen lämnat utan anslag och prompt konno motionerna. Bondeförbundet yrkar på något över 242,000 och i en annan motion, underskriven av samtliga horgertliga partier yrkas på något över 226,000. Nationella gruppen vill ha 470,000.

Utrikesministern tycks icke anse, att det är så helt med den berömda svenska fredskärleken, inte mer i varje fall än att han höjt anslaget till upplysningsarbete för freden till 20,000 kr. Herr Meyerhöfer yrkar följande avslag, dock med en ganska förbluffande motivering. Förr ha vi inte ansett att något upplysningsarbete behövs, heter det. Vissa händelser under den senaste tiden ha emellertid visat oss, att ett anslag till upplysningsarbete för freden till ett väsentligt större belopp skulle ha en stor uppgitt att fylla. Men eftersom medlen tidigare ha fördelats bland föreningar, »som till viss del ha bidragit till den pågående krigshetsen» yrka vi avslag. — Kanske herr Meyer-

Anna Karenina-filmen.

Av Ragnar Hyltén-Cavallius.

Hollywood har gjort ett ärligt försök att höja sig under ett dikterkrav på att bli återgivet i anda och sanning. »Anna Karenina» i talfilmsversionen står oändligt över den sentimentala, rum- och meningslösa stumfilm som smyckat sig med det Tolstojska mästerverkets titel.

Den nya upplagan är till att börja med en utmärkt vackert uppsatt film. Storartad är den stora balen där Anna dansar mazurka med Vronsky, likaså festen i gardesofficerarnas mäss i Moskva och kapploppningen, där Vronsky rider ikull. En rad experter har tydligen stått inspektionsledningen till förtogande.

På uniformer, dräkter och interiörer har nedlagts ett utomordentligt arbete med imponerande resultat. En fläkt av det stora, det »riktiga» Ryssland drar förbi — i bilder, i utanverk. Den trygga atmosfären har en yttre sannfärdighet.

Men med den inre sannfärdigheten står det inte lika väl till. Allt vad pengar och

helt nyligen. Det framgick av artikeln att Stockholms stad givit anslag till ett barnhem för 1,600,000 kronor och tagit ut en tomt strax bortom Liljeholmen. Men omställd som man nu är att tänka sig faran från luften, så kom man plötsligt att erinra sig att barnhemmet skulle komma att ligga över den gamla järnvägstunneln som av militären användes till upplag för explosiva ämnen.

Artikeln tillägger: »och oljor», men man behöver ju inte tro att militären lagrar dynamit och bensin ihop. Varpå, säger artikeln, man beslöt vänta med byggandet till dess de militära myndigheterna uttalat sig om »faran för ett fientligt bombardemang kan vara så stor». Men de som fortfarande hålla på att den utsedda tomten skall användas resonerar fortfarande som så, enligt artikeln, att som fara för ett fientligt anfall mot huvudstaden skulle föreligga, kan man ju förflytta barnet till säkrare ställen. Ett luftanfall rikas säkert också mot många andra sårbara punkter, och åtskilliga andra ställen i huvudstadens närmaste omgivning kan alltså vara lika osäkra, om kriget skulle rasa.»

Halvbelagt barnhem på krutdusk, det är ungefär Sveriges läge år 1936. Men då säger man: remissdebatten hade väl just därför anledning att röra sig om trygghetsproblemet!

Men jag svarar: varken segrar som Japans eller bombsäkra termitstäder och termitgångar som Frankrikes, utdriva räddhagan. Vi komma nu att rusta upp och skaffa oss ett flygvapen, och fruktan kommer att växa. Vi komma att rusta oss med bombsäkra rum och gasmasker och fruktan kommer att följa oss ner i källarna. Det finns bara ett recept mot fruktan. Det står i Nya Testamentet. Kärleken utdrivar räddhagan, står där.

hoffer skulle vilja ha det till sina egna ynglingar? 36 herrar från högern anse, med känd motivering från många föregående riksdagar, att all upplysning för freden är onödig.

Det är ganska intressant att i försvars-

sakkunskap kan ge, finns där också. Det är bara »däme slave» som felas. »Den ryska själen» känner inte det nyktra och barnsliga folk som kallas yankees. Hur vore det också möjligt. Det förnåma Ryssland på 1870—80-talet med dess nonchalanta överdåd jämsides med behärd formalism, den utsökta belevnheten med den tatariska vilddeten lurande där bredvid, innerligheten hos en Lewin, det charmfulla lättsinnet hos Stipa Obolenski, världsmannahållningen hos en Vronsky, det skall egentligen ryssar till för att återge sådant på det levande sätt som Tolstoj målat det.

»Anna Karenina» är en samhällsskildring kring ett tragiskt kvinnoöde. Vem tycker sig ej ha en gång sett och känt Anna Karenina, en »femme de femmes» omskimrad av ljus sanning, i början av berättelsen en världsdam, sjäfull och älskvärd, varm och uppriktig, moder och älskarinna, mot romanens slut ett passionens offer, en utstött och en martyr. I hennes casus står individuellt lyckovrak mot obönhörliga samhällsfordringar — typiskt 80-tal — men där finns också en glimt av den söderbergiska »Gertruda» öde: Annas kärlek och Vronskys karriär äro fiender av begynnelsen, passionen är mannen innerst en börda. Romeo kan vi inte tänka oss gammal —

Vår frejdade Garbo spelar Anna. Hon är flickaktigt vacker och älsklig mera än hon är farligt kvinnoskön, och hon saknar den lugna djärvheten hos en världsdam. Hon är inte »rassig» nog. Ej heller får tragiken mot slutet tillräckligt vildhet, tillräckligt med uppsatta nerver, tårar, upplammade lidelse som omvandlas i dödsöselut. Men detta senare är ej hennes fel utan manuskriptförfattarnas. Det felas en kris i rollen, därför faller den mot slutet. Men Garbo spelar — med dessa reservationer — rollen med finhet och innerlighet. Hon är helt artist, har inga billiga poser och choser och hon fånglar, alltjämt med sin säregna, besjälade skönhet.

Frederic March har den svåra uppgiften att levandegöra den högaldige gardesofficeren Vronsky, inte någon billig löjtnant och älskare, utan en ridderlig världsdam, en kvinnokarl i den gamla jag höll på att säga goda meningen, ämne till en brigadgeneral, äregriig och överlägsen. March saknar halvtonen och kvartansnyanser, han spelar enkelt och varmt, men det räcker inte. Och inte heller han gör ett högdagligt intryck.

Karens framställare, Basil Rathbone, har på samma sätt förenkat sin uppgift. Men Tolstojs Karenin är ett äkta barn av det ortodoxa Ryssland.

Här inte bara en ordräglig minister, utan en man med en övertygelse, en mänskliga som lider.

Älsklig är vår lille David Copperfield — Fred Bartholomew — i sin nya roll som Serjoscha. Annas hemliga besök hos sin son blev genom hans och Garbos förtjusande samspel en av filmens höjdpunkter. Dolly Obolenski var en genomstuderad typ, men miss Sullavan har inte en aning om furstinnan Kittys aristokratiska, poetiska ungdomstyp.

Med ett ord: It's a long way from Hollywood till Tolstojs Petersburg och Moskva.

ministerns huvudtitel upptäcka hans inställning till de samvetsömma värpliktiga. För en revision av lagen har hans underordnade militära myndigheter i hög grad ömmat, men fått till svar att statsrådet först vill invänta följderna av den

Husmödrar!

Vid Stockholms stads skolor för Husligt arbete

anordnas Demonstrationskurser i ekonomisk matlagning 4 ggr, vardera 1 gång i veckan. 1 dagkurs (kl. 12—3) börj. 10/2 och 2 aftonkurser (kl. 6—9) börja resp. 4 och 6 febr. Avgiftsfria. Närmare upplysningar erhållas och anmälningar mottagas å exp., Kungsholmsgatan 16, 1 tr., kl. 9—11,30 och 12—4 (lörd. 9—2). Tel. 53 35 57.

Endast i Stockholm mantalsskrivna personer, vilka fyllt minst 18 år, vinna inträde.

Yrkeskollledningen.

Sång- och Föredragsafton

Anton Dvörák-alton

Om Dvöráks liv och verksamhet.

Ragna Ljungdell.

Duetter och solosånger av Dvörák.

Viran Wallström och Barbro Hermelin.

Accompagnator: Filip Peterson.

Julita temparlokal, torsdagen den 6 febr. 1936, kl. 8. e. m.

Entré 50 öre.

Romain Rolland.

(Forts. fr. sid. 1.)

skulle kunna få världshistorisk betydelse under kriget. 1912 utkom den första biografien över honom, 1913 fick han Akademiens stora pris. Vad det betydde att Rollands stämna strax efter krigsutbrottet gjorde sig hörd över krigsdnet och kanonlarmet med krav på fred mellan folken, förmår den nuvarande generationen knappt föreställa sig. Mitt under världskrigets moraliska vansinne försöker han spänna en rymd av andlig sammanhållning och fred.

Vad han tänker och tycker har han under och efter världskriget om och om igen visat i tal och handling. Ett par år arbetade han dagligen 6-8 timmar i Röda korset, katalogiserade och skrev brev för att svara på förfrågningar om landsflyktning. Ar 1916 fick han Nobelstiftelsens fredspris — ett av de få fall då man av fullaste hjärta kunde glädjas över valet, men han behöll inga pengar för egen del, allt gick till arbete för lindrande av den stora nöden i Europa. Trots det vågade ingen författare eller förläggare offentliggöra hans ord de åren!

Efter kriget har Rolland oavlatligt kämpat för förverkligandet av sina etiska och politiska ideal. Med obönhörlig skärpa pekar han på de faror, som följa kriget i spåren, hatet och krigshetsen, som också spåras i fredsordningen, och söker 1932 få till stånd en enhetsfront av alla krigets motståndare. Demokrater, alla slags pacifister och socialister, t. o. m. syndikalister och anarkister skulle förena sig i en gemensam front mot kriget. Faran växte, men detta Rollands rop hörsammades blott av få. Nödvändigheten av sammanhållning utan hänsyn till meningsskiljaktigheter insågs bara av några

senaste kungörelsen i frågan. Denna gick som bekant ut på en skärpning av kontrollen över de intyg, som lämnades till de värnpliktiga, vilka ville göra civil värnplikt. I en tablå över antalet samvetömma värnpliktiga kan man för övrigt utläsa, att antalet värnpliktiga som av etiska skäl väljer civil tjänstgöring har väsentligt sjunkit under senaste året. Från 274 år 1933 till 86 1935.

Man kan tala även om en inre krigsberedskap, även den i viss mån beväpnad. Högern föreslår i båda kamrarna en förbudslag mot statsfientlig verksamhet. Åtgärder som möjligen skulle kunna godtagas under lugnare förhållanden förstå icke nu, nu måste man enligt motionärerna tillgripa den extraordinära åtgärd, som ligger i en lagstiftning vilken stadgar omedelbart och ovillkorligt förbud mot anslutning till sammanslutningar med statsfientligt syfte eller att delta i sådana sammanslutningars möten. Ett effektivt straff skulle bliva följden. Nationella gruppen har en motion i samma riktning direkt riktad mot kommunismen, medan kommunisterna vill, att samma förenings-, församlings- och yttrandefrihet som tillerkännes övriga svenska medborgare också skall gälla för manskop och underbefäl inom armén. — Hur skulle det vara att försöka göra staten sådan, att den inte finge så många fiender?

R. H.

Allianser eller kollektivitet.

Av Nils Simonsson.

Den gamla allianspolitikens avgjort främsta företrädare i våra dagar, Frankrike, har ofta som försvar för denna sin inställning och för sina envisa krav på garantier från främmande makter för sina gränser okränkbarhet brukat lancera sig på den överfallna och förörrättade nationen par preference. Fransmännen ha då tydligt med sin kända prat- och gestikuleringskonst — obs. Lavals överrumpling av Hoare — lyckats få världen att läsa det bekanta ordstavet »en gång är ingen gång» som »en gång är en vana».

Efter att under ett århundrade ha utdelat icke så få krigsförklaringar och börjat vad man numera kallar »provocerade anfällskrig», fick Frankrike verkliga år 1914 för första gången på ett sekel självt mottaga en krigsförklaring. Orsaken var och är av alla känd: Landet befann sig i en fast militärallians med Ryssland, som då råkat i krig med Tyskland, och bättre förekomma än förekommas, resonerade tyskarna. Hur förhållandet mellan dessa två stora Europarivaler, Frankrike och Tyskland, utan denna tyska krigsförklaring skulle ha utvecklats sig under det europeiska krig, som i övrigt redan börjat, det överlättes åt envar att själv bilda sig sin uppfattning om.

Emellertid ha fransmännen som sagt under efterkrigstiden suggererat fram för

— tills det var för sent! Den lärdom vi borde ha fått av kriget var att inför varje annat folks lycka och olycka känna som inför vår egen. Men endast få av samma betydenhet som Rolland handlade efter det måttet. Så har Rolland sökt stödja det indiska folkets frihetskamp genom sitt verk om Gandhi, så har han följt det väldiga uppbyggnadsarbetet i Sovjet-Ryssland med levande intresse och så sent som i somras försökt lära känna det genom ett besök där.

För denne kämpe mot våldet i världen lycks passiviteten hos dem, som släppt låta föra sig till slaktbänken, som en »förbrytelse» förbrytelse». Mot världens fega bekvämlighet kommer han att föra krig till sitt sista andetag.

Denne andlige revolutionär fastslår klart och bestämt nödvändigheten av jämlikhet bland människorna, men han tar tillika avstånd från den fanatiska trångsynen hos den revolutionära riktningen, vars horisont är inskränkt av den ekonomiska materialismen. Han förklarar i sitt senaste verk *Femton års kamp*: »Revolutionen är inte ett visst partis egendom. Låt oss höja kravet på att innanför revolutionens ramar få förbli fria människor.»

Helene Stöcker.

(*) Anmält 24 aug. 1935 i n: r 31 av Tidevarvet.

Åborätten.

(Forts. fr. sid. 1.)

vill jag hänvisa: för närmare upplysningar till ovan nämnda förbunds representanter fröken Kerstin Hesselgren och fru Signe Wessman, för ansökningar till Länsstyrelsen i Södermanlands län. I och för bebyggelsen förmodar jag att fröken Elisabeth Tamm gärna står till tjänst med råd och anvisningar.

För att emellertid denna upplåtelse skall kunna skaffa hjälp åt arbetslösa, för jordbruksändamål lämpliga personer blir det ju av vikt att åt dessa, vilka säkerligen icke hava överflöd på pengar för anskaffande av för jordbruksdriften nödvändiga inventarier m. m., skaffa medel här till, vilket även torde bli möjligt enligt vad från auktoritativt håll uppgivits.

Man har i diskussionen om jordbrukets framtid, bärighet och det allmännas försörjning ofta fallit tillbaka på den tanken att Åborätten kan innebära en lösning på jordfrågan och dess problem. Lagen om åborätt är snart 10 år gammal, men enligt förljudande ännu ej prövad och det är från kvinnohåll som den tanken rests om ej erfarenheten kan giva belägg för huruvida nyssnämnda förmodan kan hålla streck.

Malmö den 28 januari 1936.

Elisabeth Nilsson.

icke det italienska folket som ursprungligen framprovocerat och startat detta anfällskrig mot Abyssinien — beteckna dessa första stappande steg. Och även om de ännu ej lett till avsett resultat och även om de över huvud taget icke skulle komma att göra det denna första gång, så utgör detta ingalunda något hinder för att den nyfödde teiningen skall kunna växa sig stor och stark med tiden, blott han vårdas med tillbörlig omsorg och kärlek av sina många fäder och faddrar. Den man, som Europas och världens blickar nu framför allt rikta sig mot och önska som speciell vårdare av det nyfödda kollektivbarnet är Englands unge utrikesminister Anthony Eden. Må han påtaga sig det kanske ej alltid så lätta men dock så löftrika och stora värvet, och må han, som har åren för sig, få tillfälle fullfölja det med den seghet och sinnesjämvikt, som är britten medfödd — det är den bästa önskan man kan bringa Europas numera efter fredslystnad folk på det nya året.

MÖTESPLATSEN.

Det var hög stämning när Fogelstadförbundets Stockholmskrets mötte upp på Kvinnliga kontoristföreningens lokaler den 25 januari. Trots kvällens jobbspast att Kerstin Hesselgren insjuknat och ej kunde tala om Sanktionerna i Genève, blev kvällen i alla fall genomlyskad tack vare fru Hedvig Petersons gripande och intressanta föredrag om Judarnas historia och sionismen.

Under det gemytliga té-sänkvet senare på kvällen underhöll Barbro Hermelin med sång och Greta Wetterberg deklamerade, så vi frös av spänning. — Mö-

Nya
SamhälletSUNDSVALL
Daglig morgontidning

Startår 1900

en av de allra främsta bland Norrlands närmare 50 nyhetstidningar.

Sundsvalls industridistrikt är Norrlands mest folkrika trakt

● Den mest spridda tidningen därstades är

Nya
Samhället

Landets, ledande firmor annonsera alltid uti

Nya
Samhället

tesdeltagarna beslöt att sända blommor till Tidevarvets redaktör som även av sjukdom var förhindrad närvara. Det blev en fin och symbolisk värbukett må Ni tro!

Kvällen gick f. ö. i gammal välkänd Fogelstadsanda. Och vad som menas med det gissar säkert alla Fogelstadförbundare landet runt, som får den här lilla hälsningen genom kvällens ordförande.

Braathen.

Till tjänst för dem som ännu inte haft tillfälle att insända prenumerationsavgiften för 1936 medföljer en giroblankett.

Sv. Eldbegängelse-
försäkringskassan,

dötterföretag till Sv. Eldbegängelseföreningen, stiftad 1882, befrägar vid medlemms dödsfall de efterlevande från alla bestyr och kostnader för begravningen. — Försäkringssumma 300 kr. LAGA PREMIER.

Sveavägen 25, Stockholm.
Tel. 20 22 80, 11 95 20, 11 37 89.

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10-12.

EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiro 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1936
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.

MELLANFOLKLIGT SAMARBETE

NORDISK TIDSKRIFT I INTERNATIONELLA PROBLEM

Redaktör: PAUL MOHN.

Objektivitet — Aktualitet — Kontinuitet
Ombärlig för bibliotek och studiecirklar.

Utkommer fr. o. m. 1936 med 10 st. 32 sid. nummer.

Pris 5:— pr helår. — Obs! Bibliotek och studiecirklar 20 %.

Expedition: Lilla Nygatan 4, Stockholm. Telefon: 11 38 09.

PRENUMERERA! Använd vid rekvisition postgiro nr. 50990.

Bo i DJURSHOLM

TOMTER På fri o. egen grund med goda vägar och med ledningar
VILLOR Från 5 rum och kök, såväl nybyggda som äldre.
SKOLOR Erkänt goda skolor. Sänkta terminsavgifter.
SKATTER Bland de lägsta i Sverige.
LÅN Byggnadskreditiv och lån ordnas på förmånliga villkor

DJURSHOLMS AKTIEBOLAG

(Stadens fastighetsavdelning)

KONTOR: SLOTTET. Tel. Djursholm 327. (Efter kontorstid 174)

Tomter visas på begäran.

Även Söndagar.